

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja nižanja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Hudobnost ali nevednost.

V Nikolovu (Nikolsburg) na Češkem je nemški ustavoverni poslanec Auspitz pred svojimi volilci govoril in razkladal, kakó in zakaj hoče on s svojimi nemškimi somišljeniki zdanjej vladi opozicijo delati. Auspitz je tist nemški poslanec (bogati judovsk fabrikant), ki je predlanskem vodjo ustavovercev dr. Herbsta imenoval javno v državnem zboru Mefista in tistega zagrizenca, ki je kriv, da je vsa dozdanja vladna akcija ustavoverne stranke neplodna ostala. Če je kdo tačas mislil, da je ta mož Auspitz pametnejši in pravičnejši nego so drugi njegovi vrstniki, vidi iz zadnjega njegovega govora, da se je motil. Kajti kar je tu Auspitz svojim Nemcem govoril, so take politične dejanske neresnice, da ne vemo, ali je govorila iz tega poslanca nemška hudobnost, ki nalašč resnico zavija, ali pa nemška nevednost, ki razmer v Avstriji mej Slovani nič ne pozna, pa vendar smelo svoj votum o njih oddaje.

Ta nemški zastopnik liberalstva je rekel o zdanjej vladi in večini v državnem zboru: „S frazo ravnopravnosti in s § 19 ustave nas nadlegujejo. Ali z ravnopravnostjo jezikov naj nas pri miru pustijo; enakopravnost državljánov vseh jezikov, to hočemo celo in polno, in kjer bi utegnili biti še kaka pritožba, hočemo pošteno pomagati.“

To beroč in vedoč, kako je imela ustavoverna stranka vselej gluha ušesa za vse slovenske narodne pritožbe, mora človek strmeti! Povsod so nam bili ustavoverni Nemci protivniki našega jezika v javnosti, povsod so bili protivniki nastavljanju slovenskih uradnikov, profesorjev itd. mej Slovenci, a zdaj slišimo javno bahanje, da „hočejo ravnopravnost celo in polno.“ Tako se Nemci iz nas in iz sebe norca delajo, politično komedijo igrajo, pa jih menda niti sram nij.

Dalje je govoril Auspitz: „Osemletno vladanje ministerstva Auerspergovega je bilo v vseh slojih prebivalstva, v vseh delih države ukoreninilo vero v neomahljivost ustavnih razmer. Iz tega ukoreninjenja je bila začela cvestiti roža porazumljenja mej vsemi narodi. Pa tu je prišla neumna (die alberne) ideja sprave vmes itd.“

Ali je mogoče bolj debelo lagati, kakor se laže s tem ustavovernim popisom Auerspergove vlade? Ta brutalna vlada je vendar pustila pri vseh Slovanih te monarhije in tudi pri vseh konservativnih Nemcih najslabši spomin in naša molitev o njej more le biti: „naj se nigdar ne vrne več“, sicer ima pa profanni avstrijski Slovan zlasti Slovenec prej kletev za njo nego molitev.

Zelo se moramo čuditi, kako je vendar mogoče, da si nemški liberalni volilci take politične sleparije dobrovoljno razkladati dajo in jih poslušajo in jih verjeti morejo! Mar so ti nemški volilci ves čas Auerspergove vlade na ušesih sedeli in niso prav nič slišali sto in sto pritožb avstrijskih Slovanov, proglaševanih po novinah in javnih zborih osrednjega parlamenta neizvzemši? Videti je takó, drugače bi vendar tista razkričana in bahata „nemška temeljitost“ ne rodila taciha za bodočo mejnarodno spravo malo upanja dajočih prikaznij, kakor je n. pr. ta Auspitzov govor.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Cesar je ponedeljek dalje ogledaval si javne zavode v Lvovu. Cesarju na čast je dalo popoldne istega dne poljsko plemstvo gališkim kmetom iz raznih krajev banket, pri katerem so stregli plemiči, naj čelu jim knez Adam Sapieha. Judje so v Lvov poslali deputacijo, ki bi cesarju zahvalila se na podeljeni jim ravnopravnosti. Zvečer je bil cesar obiskal gledališče.

O sprejemu **cesarjeviča** Rudolfa v Berlinu piše berlinska „Kreuzzeitung“, da je to znamenje iskrenega sporazumljenja mej berlinskim ter dunajskim dvorom, katero prijateljstvo naj bi še veliko desetletij trajalo na korist Evropi. Neki dunajski list pa pri tej priliki zopet ščuje zoper Taaffeja, namreč, da dokler bo Avstrija v notranjem gojila Slovanom prijazno politiko, toliko časa tudi zveza avstrijsko-nemška ne more biti utrjena, kajti Nemci da ne morejo zaupati Avstriji, dokler ne pridejo avstrijski nemški „ustavoverci“ zopet na krmilo.

Dne 3. oktobra napravijo **Nemci** na Češkem svoj shod poslancev in privrženikov v Karlovih varih. Ta shod, pravijo ustavoverni listi, bode Nencem na Češkem parolo dal, kako bodo ministra Taaffeja dalje pobijali. Tedaj še zdaj nemaj niti parole?

V zagrebškem **hrvatskem** saboru je bila 13. t. m. na vrsti verifikacija novovoljenega poslanca v Rači, Singerja. V odbor za to verifikacijo so bili voljeni kandidati opozicije z jednim glasom večine. Vsled tega rezultata so nastale reklamacije o glasovanju, hrup se je začel, in opozicija je zapustila dvorano, a sabor vsled tega nij mogel več sklepati. Vladna stranka je s tem udarjena.

Vnanje države.

P. C. poroča iz **Cetinja**, da je knez črnogorski odposlal cetinjsko brigado na Ulcinjsko mejo. V Baru pa čaka črnogorskega kneza Lloydov parnik, da ga prepelje v Ulcinj, kadar bode izročeno to mesto Črnej gori.

Dopisi.

Iz **Št. Jurja** pri Celji 13. sept. [Izv. dopis.] (Smrt glasovitega razbojnika Guzeja.) Glasoviti spodnje-štajerski razbojnik, ropar in morilec Franc Guzej, po domače Šarkelj, bil je talentirano zvit in prekanjen

mož, pa se je, hvala Bogu, vendar jedenkrat ujel. Skozi dve leti bil je Guzej-Šarkelj velik strah vsem prebivalcem slovenskega Spodnjega Štajerja in tudi sosednjim deželam. Koliko ljudi je umoril, koliko jih je oropal, koliko je pokradel, kolikim poslopja požgal, koliko škode je napravil, in to pri vsem tem, da je sodnija obljubila 150 gl. onemu, kdor ga dobi, je vendar z nezaslišano spretnostjo in gotovostjo blizu dve leti bivalstvu na kvar in strah zvrševal svoj roparski, zverinsko-morilni posel, in se vendar njegovega dejanja čini ne dadó natančno določiti. Koliko si je izučil in pridobil pomagavev in skrivačev, pri katerih je iskal svoje zavetje in skrivališča, in tudi našel, bode morda nekoliko bodočnost v sodnijskih preiskavah kaj odkrila. Koliko težavnega in nevarnega posla je dal žandarmariji! Zadnji boj z njim so imeli dne 10. t. m. in tudi njegovemu zverinskemu življenju in početju konec storili. Dne 10. t. m. so se imele sniti žandarmarijske patrolje menda v Planinskej fari.

Planinska žandarma vodja Grizold in žandarm Sretek sta prišla dne 10. t. m. popoldne mimo Matričkove hiše, v Jelcah, fara Planina (Montpreis), kjer je bilo znano, da se večkrat shajajo dvomljivi ljudje. Ko žandarma mimo gresta, vidita gospodarja in krčmarico, ki sta hlastno klet zapustila, opazila sta pa tudi še dva prsta, ki sta kletna vrata na znotraj zapirala. Na žandarmovo vprašanje, koga imata v kleti in na zahtevanje, da naj odpreta, sta krčmarja odgovarjala, da nič ne vesta in da nemata ključa od kleti itd. To pa je bilo žandarmom uže zadostno sumljivo znamenje, da tukaj nij „brez vsega“. Žandarma obstopita klet; ali iz kleti počí strel, sè streljanjem začneta žandarma odgovarjati v klet, a oni, ki je bil v kleti — brž sta sodila, da je Guzej — pa puca ven na žandarme. To streljanje je trajalo še črez dve uri. Uže sta bila žandarma oba ranjena in streljivo jima je pošlo, ko začneta na pomoč klicati. Pri tej priči pa se uže oglasita Šentjurska žandarma, vahtmeister Štandekar in žandarm Omerzel, ki sta uže od daleč slišala strel in jo na ta kraj zavila. Šarkelj zdaj kletna vrata odpre in ven skoči, meneč uiti mej tem, ko se bodo žandarmi posvetovali; a pri tej priči ga zadenejo tri kroglice in Guzej-Šarkelj se mrtev vrne nazaj na prag.

Mej tem, ko je bil v kleti je na vse načine poskušal uiti; naredil je dve veliki luknji, streljal je skozi nje. Skozi luknjo je žandarmom vrgel baje izstreljen samokres, misleč, da ga bode žandarm pobral, a on bi ga tačas — ustrelil; pozneje je skozi luknjo pomolil nekaj zvitega papirja, rekoč, da je to njegov testament. A žandarmi so mu veleli, da kadar

dobodo njega, bodo tudi njegov testament dobili. Potem je prosil žandarne, da naj ga izpusté, da ne bo nikoli več hodil po teh krajih; pa tudi te prošnje mu žandarmi niso mogli izpolniti.

Hitro se je znesla novica: Guzeja Šarkeljna so ustrelili. Šentjurski žandarm g. Omerzel je še tisti večer odišel v Celje in tam naznanil sodnji, od koder je drug dan prišla komisija; v komisiji sta bila tudi Šentjurska zdravnik. Žandarmi pa so ondi vso noč stražili in poslopje preiskavali.

Guzej je v onej hiši pil in jedel v družbi z nekim svojim prijateljem. — Uklenili so oštirja, njegovega prijatelja, pa tudi krčmarico so dali pod ključ.

Ko so ljudje od vseh krajev vkupaj vreli, da je bilo ljudstva toliko, kakor bi bil semenj, videli so Guzeja na tleh ležečega, zraven njega pa uklenjene njegove prejšnje družbenike, ki so skupaj pili in jedli, in ti so bili oštir Drobne in tamošnji kočar Skalè.

Guzej je bil tako-le oblečen: Kapo je imel kosmato in špičasto, na životu je imel veteransko uniformo z zlatim krogelnom; visoke škornje, sive hlače, in prav fino štikano srajco.

Orožje njegovo nij bilo kaj posebno; našli so izstreljeno dvocevko-pištolo in en šestcevni revolver, tri cevi so bile izstreljene, tri patrone se niso hotele užgati, ker se je na njih videlo, da je bilo večkrat sproženo. V enem žepu je imel še osem patronov, v drugem žepu pa jih je imel še eno celo, ne načeto škatljico. — Dobili so pri njem tudi sreberno uro, in prazno denarno listnico ručico, kakeršne imajo vojaki podčastniki. Dalje so našli nekaj pisem, katere je prejel kot „testament“ žendarmom ponujal; mej temi je eno dve pisni poli dolgo, v tem je imel popisano, na katere ljudi je bil jezen in katere si je namenil še umoriti. Iz Št. Jurja so navedeni štirji.

Jako je interesantno to pismo; Guzej govori v njem kakor kak pridigar, toži o krivičnih sodbah, o goljufjah, o svojem življenju, o pismu, katerega je on pisal na cesarja, katero je pa ostalo pri okrožnej sodnji v Celji in še mnogo drugih rečij. Ako bo v prepisane dobili, ga hočemo čitalcem „Slovenskega Naroda“ objaviti.

Ranjen je bil pa načelu, nad očesom; pri šestem rebri na desnej je bil prestreljen v srce in v genitalije. — On je iz kleti na žandarne izstrelil 20 do 30 strelcev.

Posebno čudno je to, kakor trdi zdravnik g. dr. Ipavic, ki je oné raztelesoval ali drugače kot zdravnik poklican bil, od katerih se sumi, da jih je Guzej usmrtil, da so ravno na tiste dele života ranjeni bili, kakor je bil zdaj ustreljen Guzej sam.

Prvi bil je tukajšnji občinski sluga Anton Mastnjak v srce; Jurij Sladenšek je bil zadet mej rebra v jetra; Gajšek iz Zagabra v glavo in hrbtišče; Jakob Pintar v Jezercih v spodnji del trebuha, v genitalije, čreva in mehur. — Zdaj je pa Guzej sam dobil tudi ravno v te dele života enake smrtne strele. Osodna nemesis?

Guzejev oče še živi pri sv. Primoži v Šentjurskej fari in okrog prosjači. Zdaj mu je neki prav dobro šlo, kakor se je sam izrazil proti kmetom, ker mu je vsak rad dal, kar je le hotel, posebno kmetje, ker so se bali, da bi jim sin njegov kaj ne napravil.

Iz Cerknice 12. septembra. [Izv. dop.] (Govor Iv. Resmana pri obletnici naše

čitalnice.) „Dežela ljuba kje ležiš, — ki jezik moj mi govoriš?“ — Kacih 440 zemljepisnih milj velika je dežela, ki sega od počasne Mure do italijanskih gor, od dereče Drave do hrvatskih vinskih gor; leži na alpskem gorovju in na sivem Krasu. Podnebje nad njo nij ravno ugodno; posebno na kraškem delu se mraz in toplota čudno spreminjata. In vendar je ta dežela po večini rodovitna: njive, vinogradi, travniki, pašniki in temni gozdi pokrivajo jo povprek; ona brani v svojem srci bogate rude in redke čudovitosti. Narod, ki šteje manj nego poldrugi milijon duš, prebiva na tej zemlji. Ta narodič, na telesu žilav in krepak, na duhu pa obilo obdarjen, je pravičen, pošten, gostin in svobodoljub in delaven. Deželica ta je naša mila Slovenija in narod ta smo mi Slovenci! V prejšnjih časih segale so naše meje dalje ter objemale skoraj vse Štirsko, Koroško, vso bistriško dolino v Tirolah. Pa trije mogočni in pohlepni narodi stiskali so nas vedno bolj vkup. Ogledalo našega narodnega življenja je polno nesreč in trpljenja; vsa slovenska zgodovina ne obsega drugega nego to, kar so drugi z nami počinjali. Čuditi se moramo, da je vsaj toliko Slovanov, pri svojem prvotnem značaju in pri tolikej neslogi njihovih velemožev, prebilo tako silne viharje v prvej dobi po Samo-tu za Karla Velicega, katerega bi mi Slovani po pravici nazivali „krutega“, in njegovih naslednikov; tu je bil pripomoček za tlačenje, posuševanje in germanizacijo goli meč pa križ! — In potem v drugej dobi so od l. 1396. do 1683 kopita turških konj teptala našo ubogo zemljo; celih 300 let bili so Turki strah v zapadnej Evropi. In lega naše dežele postavila je naše očete za večno stražo pred Turki! In če nij Turek ropal njihovega premoženja, če nij skrunil njihovih žen in hčer, pestili so jih nemški gradovi in kloštri, ki so kot orli prežali raz skal na ubogo, sužno ljudstvo. Za časa reformacije, za časa našega Trubarja, počel se je naš jezik lepo obdelovati in negovati; pa verski fanatizem zadušil je kmalu mladi sad! — Stoprav konec preteklega, posebno pa blaženo sredo tega stoletja prešnil je nov duh vse strani, ki je prestrojil cerkvene in politične razmere, ki je pretrgal marsikatero verigo v društvenem življenju. L. 1848 poklicalo je tudi nas Slovence na delo! Razkosani na 6 dežel pozabili smo do tja uže svoje skupno ime in na mestu njega rabili deželska imena. Narodič naš, ki šteje nekaj čez milijon, obsegal je Primorje, Korošce, Štirce, Kranjce, le tega ne, kar bi bil moral — slovanskih Slovencev ne! — Ideja narodnosti vzbudila je tudi pri nas Slovence zavest in ponos in hrepenenje po omiki in svobodi ter nas spremenila iz Kranjcev, Štircev itd. v Slovence. Avstrijski ustavni časi in geslo najmodrejšega vladarja „zdrženimi močmi“ poklicali so tudi nas Slovence na duševno delo in na boj za narodni obstanek! Milo doneči domači glasi, sladki materini glasi, ki so se poprej čuli le v bornih kočah teptanega kmeta, dobivajo mej vstrajnim bojem vedno moč veljave v javnosti in omikanej družbi! Kakor jeden mož stal je celi narod pred desetimi leti pod milim nebom in terjal svoje pravice, kot jeden mož stopa ta narod zdaj v okvirju ustave na volišča. Tukaj nij razlike po stanu in rojstvu; naše plemstvo nij po krvi, naše plemstvo je značaj in moštvo! Pravi patriotizem, ki ne ljubi samo rodú in dežele rojstne, ampak, ki ob enem posamezne interese žrtvuje skupnej celoti, ki smatra to za dolžnost, takšen patriotizem ustanovil je

pri nas čitalnice in druga narodna društva, ki zbirajo v svojem krogu, kakor trdnjave rojake, da se spoznavajo, navdušujejo in krepe za dom in njega drage svetinje! Naša narodna društva pričajo, da narod slovanski živi, da hoče živeti, da se zaveda samega sebe in svojega poklica, da je vreden vršec velike slovanske lipe, katerej nigdar solnce ne zahaja! Sramota rdečica naj polije hinavsko lice posmehevalca, ki se nam sè zakotnim namenom ruglja, ker vstajamo iz sužnosti in napredujemo uspešno s časom. Naš čas je čas napredka in neprestanega dela! Delati in napredovati moramo na gospodarskem, narodnem in političnem polju. In kot prvi pogoj za to nam je treba iskrene zavesti, da smo Slovenci, da je naša dežela slovenska in naša draga lastnina. In v tacej zavesti leži potem moč za delo in moštvo za vstrajnost. Podpirajmo narodna podjetja, čuvajmo narodna društva, da bo mogoče kot tukaj denes, „mnogaja ljeta“ obhajati ponosno obletnico; da ostane naša čitalnica čvrst branik narodnosti, sveti hram sladkej domačej besedi, kamor ne sega sebičnost, prepir in osobno nasprotje! In pri delu in trudu naj nas spremlja Tugomerova oporoka:

Tvrd bodi, neizpršen, mož jeklen,
Kadar brani je česti in pravde
Narodu in jeziku svojemu ...

Telegrami, došli na Vrazovo slavnost.

Kamnik. Pozdravljeni čestilci Vrazovi! Bog živi vzajemnost jugoslovensko.

Kamniški narodnjaki.

Zagreb. Odkrita resnična ljubezen in vzajemnost hrvatsko slovenska, gojena denes na Stanko Vrazovem domu, naj stoji trdno ko skala, naj je ne razmaje, ne podere najsilnejši vihar. To srčno željo Vam sporoča od Stanko Vrazovega groba

Anton Kos.

Zagreb. Sa cviećem obasuta groba nezaboravnoga rodoljuba pjesnika i prijatelja kličemo: slava Stanku Vrazu!

Obitelj Malin.

Zagreb. Slava slavnemu Stanku Vrazu, pesniku hrvatsko-slovenske vzajemnosti! Živili jegovi štovatelji!

Kuralt.

Zagreb. Cielí stol, al jedna glava al veli Stanku Vrazu slava!

Nikola Milan, Krezi-

mir Smodek, Ljudevit

Schwarz, Josip Zulechner,

Josip Strmac, Albert Lašić,

Ivan Puljević, Mirko

Cekuš, Artur Br-

sina, Milan Popović.

Zagreb. Kličuć neumrlomu Vrazu „slava“ želim, da se uzvinene misli njegove o jedinstvu, o jedinstvu Hrvata i Slovenaca čim skorije izpune.

Rački.

Zagreb. Na domu Vraza Hrvat i Slovenac bratsku danas pružaju si ruku i vječnu vjernost si prisizu, na tom domu s spomena nam dičnog Stanka Hrvatstvu bolja budućnost nek nikne. To je naša želja vruća.

Kresimir Smodek, Josip

Strmac, Josip Zulechner,

Ljudevit Schwarz.

Zagreb. Imenjaka Stanka Vraza kliče iz Zagreba: Slava Stanku Vrazu, slava njegovim častilcem! Stanko Prus, kaplan.

Zagreb. Neumrlomu pjesniku Stanku Vrazu kliču: slava! zagrebački brzojavni činovnici.

Golub, Žagar, Fabac,

Femenić, Gruber, Mli-

narić, Busan.

Zagreb. Slava uspomeni neumrloga pjesnika Stanka Vraza! Živili Slovenci!

Pavao Bratner, Josip
Evgen Tomić, Stefan
Heroić, Vilim Hac,
Mladen Dolovčak, dr.
Milorad Čučulić, dr.
Anton Stojanović.

Mozirje. Slava zbranim v častni spomin neumrlega Stanka Vraza! Bog daj Jugoslovanom, zlasti Slovencem, mnogo enakih čistih značajev, bistroumnih, nesebičnih, hrabrih borilcev za jugoslovansko vzajemnost. Posnemajmo vzvišen izgled in zemeljska vila nas ne bude razdvojila. Živeli Hrvati, naši bratje! Vsigdar dobro došli. Čitalnica mozirska.

Mitrovica. Uzhićeni nad današnjom svečanosti kliču neumrlomu pjesniku Stanku gromoviti slava! Mitrovački Hrvati.

Zupanja. Vrazov rodni bram neka bude svetim hramom ljubavi za dvie bratske grane: Hrvate i Slovence! kliču u Gradištu sakupljeni: župnik Gradiški Hladaček, kapelan Gradiški Pinter, kateketa preparandije zagrebačke Simonić, kapelan retkovački Jetić.

Kostajnica. Čestitajući zanosnoj današnjoj svetkovini, kličemo od srca živio dr. Bleiweis — slava neumrlomu Vrazu!

Mladež Kostajnička.

Vinkovac: Neumrlom ljubimcu hrvatske vile Vrazu kliču hrvatski gimnazijalci slava! Trojer, Magdić, Geternek, braća Krba-
vac, Oberst.

Otočac. Bog daj, da bi se skoraj tudi slovenski in hrvatski narod tako v vsem zjedini u Slovincu in Hrvatima Stanku Vrazu. Živio njegov spomin! Herman.

Samobor: Trgovište Samobor, u kojem je slavljeni pjesnik Stanko Vraz našao mnogu pobudu svojim krasnim pjesmama, velikom radosti prati slavu pokojnika i zahvaljujući za-
betnikom takove plemenite misli kliče slava
načelnik Spišić.

Dornek. Bog dao nadehnula idea Vrazova sve Slovence, samo onda bit ćemo jaki. Kresnik.

Bled. Sakupljeni Slovenci in Hrvati na bledskom jezeru kliču vduševljenjem slava neumrlomu pjesniku Stanku.

Franjo Ravnihar, Franjo Ravnika, šloser
Klekovski, Ludvik Ravnika, Nikomed Ravnika, dr. Dvořak.

Bakar. U proslavu nezaboravni uspomeni dičnoga i neumrloga nam pjesnika kliču na žalu sinjeg jadranskog mora rodoljubi krasnoga Primorja: vječna ti, Stanko, budi slava! Narodni dom Bakarski.

Zemlin. Sa utoka Save u Dunav, sa hrvatsko-srbske granice kličemo našem Stanku slava! a dičnoj slozi hrvatsko-slovenskoj živila i cvala dao Bog k Stankovom mostu od hrvatskih i slovenskih planina pridružili se i srbske planine kao most sa tri bratske grane, da u slozi prava si ubrane. Hrvati.

Gospić. Če ravno daleč od vas, vendar v mislih pri vas, kličemo slava neumrlomu pjesniku! Slovenci v Gospići.

Gospić. Slavlju Vrazovomu priključuje se u duhu klicajući izpod Velebita velikomu pjesniku slava!

Pjevačko društvo u Gospiću.

Zadar. Uz braću Hrvate i Slovence, koji se danas na slavu našeg orlog Stanka sakupiste, pridružuju se i Hrvati Istre i Primorja, kličući, da živila naša uzajamnost. Živila sloga! Dr. Vinko Vitezić,

narodni zastupnik Istre na carevinskom vieću.

Vukovar. Hrvatsko kat. dioničko ti-skovno društvo u Vukovaru posvećujući sav svoj rad narodnom boljku pamteć njegovu prošlost i uskrnuće njegove književnosti, kojom se on na novi život s pomladjenom snagom digao, kliče za proslavu 70 godišnje uspomene slavnoga Vraza skupljenim rodoljubom gromski živio uz želju, da se zamišljena zajednica mej hrvatskim in slovenskim narodom učvrsti na sreću i diku jadne nam Hrvatske.

Predsjednik Kettig, podpredsjednik Mihaljević.

Vukovar. Odjek pjesme sa Dunava na Sotlu i sinje more probudjuje svijest naroda i dovadja ga enoj svrsi, za koju je neumrli Vraz živio, trpio i umro, hrvatsko pjevačko društvo Dunav pobožnim čuvstvom sjećajući se pjesnika Djulabija njegove ljubavi za hrvatski narod, med kojim je živio, i sinovskega čuvstva do slovenskog naroda, gje je niko silje na njegov grob cviet žarke želje, da se skladan glas pjesme slozi, koji će odpjevat dičnu slogu hrvatsku-slovensku!

Krajčović, predsjednik.

Dunaj. Danas kod genij pjesnika Ilirije Stanka Vraza prosjeve sjajem međusobne ljubavi i sloge hrvatskog i slovenskog naroda kličemo naš pozdrav!

Glović, odbornik Matice hrvatske; Hafner, Gajster.

Dunaj. V duhu z vami časti velikega pesnika dunajska Slovenija.

Dunaj. Vrazov mogoćni duh zjedini Hrvate i Slovence. Sloga hrvatsko-slovenska traja naj vječno!

Poznik, Sežun, Perunov.

Gradec. Slava Vrazu! Čast gospodi, obhajajoćej njegov spomin!

Kronvogl, društvenik „Triglava“.

Gradec. Narodnjakom in čestiteljem neumrlega slovensko-iliriskega pesnika Stanka Vraza v Cerovcu slava! mnoga leta živeli! vsklikne iz daljine

dr. Jurej Hrašovec, koncipijent.

Gradec. Bog kliče in Slavjani, predolgo potlačeni, stopajo združeni čvrsto pred svet na svoje slavno mesto. Živeli Sloveni, zbrani Vrazu na čast! Herman.

Gradec. Živio kroz vsa stolieća Stanko Vraz, mili pjesnik Cerovčanin.

Ivan Macun.

Gradec. Vraz je spojenje duševno Hrvata in Slovenaca krasnom svojom pjesmom potaknuo; sadanji naraštaj neka nastoji, da se ta obim plemenom koristna misao što prije izvede a u to ime kliču slava neumrlomu pjesniku Vrazu!

Hrvati, boraveći u Gradcu.

Vransko. Čestitim udeležiteljem svečanosti Stanka Vraza, probuditelja slovanskoga pesništva, kličećo živio in slava!

Zastopnici Vranske narodne čitalnice:

Senk, Oset, Meglič.

Sarajevo. Vrazovu svečanost prate oduševljenjem Hrvati u Sarajevu, kličući hrvatskom pjesniku slava! pozdrav braći Slovincem!

Novi. Slava Vrazu! kliču

Primorski Slovenci.

Vipava. Zbrani iz treh kronovin pri velikej narodnej veselici v Vipavi pridružujemo se v duhu slavnosti v vječen spomin Vrazu!

Slavnostni odbor.

Cerknica. Hrvatskim in slovenskim čestilcem Stanko Vraza kličećo v Cerknici zbrani ljubljanski pevci: slava spominu jugoslovanskemu velduhu! Bleiweis, Valenta.

Maribor. Slava Vrazovemu spominu! Živela bratska ljubezen, vzajemni napredek, boljša bodoćnost vseh Hrvatov in Slovencev! „Slovenski Gospodar“.

Maribor. Stanku Vrazu blag spomin, njegovej ideji dober vspeh, njegovim čestilcem mnoga leta! Prof. Skuhala.

Maribor. Probuditelju jugoslovanske vzajemnosti kličećo slava!

Narodni učitelji, pri vojaških vajah v Mariboru.

Maribor. Mariborska čitalnica čestita udeležnikom Vrazove svečanosti. Slavljenje Slovenca hrvatskega pesnika na slovenskih tleh je prekrasen sad naravne ter duševne zveze mej Hrvati in Slovenci, dokaz jugoslovanske vzajemnosti, podlaga napredka naroda našega. Ulrich, predsjednik.

Ljubljana. Slava manom našega Vraza, ki nij bil vskok slovenski nego voditelj nam, da se Slovenec in Hrvat zjedinita v pismu.

Bleiweis.

Ljubljana. Vrazov spomin obhajajoćim rodoljubom presrećni živio!

Prof. Čuček v Gorici.

Ljubljana. Hrvatom in Slovincem zbranim, da proslave dostojno spomin iskrenega Slovana Stanko Vraza, živeli! Slava Vrazovemu spominu! Ivan Hribar.

Ljubljana. Tvojem spominu, dragi Stanko, slavcu žerovinskemu, ki si nosil v svojem srcu od rane mladosti do zadnjega izdihlaja celo Slovenstvo, kličem iz dna srca: vječna slava Ti! Dr. Zarnik.

Ljubljana. Slava neumrlomu Vrazu, slava njegovim čestilcem, zbranim iz Slovenije in bratske Hrvatske! Živelo pobratimstvo slovensko-hrvatsko!

Kadilnik, Kuhar, Koch, Knific, Tomić, Legat, Maks Marout, Wölfling.

Ljubljana. Čast današnjemu dnevju. — Slava Vrazu! Živeli njegovi čestilci!

Telovadci „Sokola“:

Ginter, Kališnik, Legat, Zos, Dežman.

Ljubljana. Dodajte denes jim, stoterim slava-klicem tudi navdušeno čestitko „Matice slovenske“ našem Vrazu, ki je dejansko nam kazal potrebitost sloge v slovstvu jugoslovanskem. Slava mu na veke!

„Matica slovenska“ v Ljubljani.

Zidani most. Slava Stanku Vrazu! Živeli njegovi čestilci!

Rodoljubi na Zidanem mostu.

Novi sad. Matica srbska odajući počast uspomeni pjesničkog genija Stanka Vraza, šalje svoj pozdrav prirediteljima današnje proslave braći Hrvatima i Slovincima.

Mihael Dimitrijević, podpredsjednik.

Banjaluka. Bosanski Hrvati kliču sve-toj uspomeni Stanka Vraza slava! Pozdravljaju srdaćnu braću Slovence.

Vladimir, Čačić, Anka i Dragica Matić, Suka-
lić, Bogdanović, Marić,
Zupanić, Ambrož kaplan,
Bodovinao Busan.

Metlika. Slava dičnemu pokojniku! Živela bratska sloga!

Čitalnica Metliška.

Slujn. Kad ne mogu delom, dielim slavje duhom. Slava Vrazu! Živila uzajamnost! Živila sviet i hrvatska! Gruber.

Ruma. Živilo jedinstvo! Samo bena ili neprijatelj more reči, da smo dva naroda.

Černčić, Parčić.

ilirski pravoslavinski kanonici.

Jaska. Sakupljene rodoljube i rodoljubke oko koljevke neumrlog nam pjesnika Stanka Vraza molim, da u ime naše uzkliknu mu slava! Neka nam bude zvezdom prehodnicom uzajamnosti i bratske sloge, jer samo o ove krši raztepesti će se paklene namjere dušmana Slovenstva te izbiti iz ruke geslo! Divide et impera!

Narodna čitalnica.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor) ima dne 17. septembra ob 5. uri popoldne sejo. Na dnevnem redu je rekurz dr. Josip Kozlerja zaradi zidanja v Šelenburgovej in Knafovej ulici, prošnja filharmoničnega društva za podporo, prošnja protestantske šole za podporo, in mnoga druga poročila.

— (Čitalnica v spodnji Šiški) napravi v nedeljo 19. septembra v vrtnih prostorih pri Guziju pevski večer. Spored: 1. Vene narodnih pesnij, poje moški in mešani zbor čitalnice. 2. Tombola. 3. Kegljanje na dobitke. Kegljanje se prične popoldne ob 9. uri ter se konča zvečer točno ob 1/2 10. uri. Začetek veselice ob 1/2 5. uri popoldne. Ako bi bilo vreme neugodno, se preloži veselica na prihodnjo nedeljo. K tej veselici uljudno vabi vse prijatelje narodnega napredka odbor.

— (Iz Čateža na Dolenjskem) se nam piše 14. septembra: Gospod Rihard Dolenec, vodja vinstvene šole, prišel je denes na Čatež preiskavat naše vinograde. — Vreme nij jako ugodno — dež gre, vendar se preiskovalec tega nij ustrašil. Preiskoval je denes vinograde domene religijonsfondske Cerina, Spodnja, Srednja, Dolenja Straža, Lačarberg itd., hvala Bogu — rešeni smo. Nič nij hudega našel. Jutri nadaljuje.

— (O phylloxeri na Bizeljskem) se piše iz Brežic: Dne 9. t. m. so se v Brežicah zbrali lastniki vinogradov iz Kozjega, Konjic, Ptuj, Radgone, Laškega ter iz Slovenske Bistrice, da se posvetujejo o trtni uši o katereji jih je podučeval dr. Mulé in Hansel, adjunkt na deželni sadnji ter vinstveni šoli v Mariboru. Dne 10. t. m. so v okuženih gorah davkove občine Stare vasi ogledavali take trte, katere je trtna uš popolnoma uničila in take, ki so navidezno še zdrave. Na vseh so našli v okrogu 70 orolov razširjeno trtno uš. Po ogledu so se udeleženci zbrali in predlagali: Povsod, kjer so vinogradi, zberó naj se lastniki vinogradov po uplivanji okrajnega zastopa v odbor, da bodo opazovali in preiskavali vinograde, ter naznanili takoj oblastnjem, kjer bi se prikazala trtna uš. Po letošnji minolej trgatvi naj se v katerem kraju Spodnje Štajerske skličejo vinogradniki iz vseh okrajev štajerskih, da se posvetujejo o zatrti trtni uši. Da se ljudstvo obvaruje siromaštva, naj se dela na to, da se bode smelo na štajerskem tobak pridelovati.

— (Naliv.) Iz Turjaka 14. sept. se nam piše: Nocoj od polnoči do 5. ure zjutraj je grozovito dež lil. Zjutraj smo videli pa žalo-

stne nasledke: v okolici našej na več krajih se je bila zemlja utrgala in v nižavah skup nakopičila; v klancu Turjaškem cesto tako zasula, da so s težo voznikom spet pot naredili. Vidijo se odrte senožeti po strminah in z visečih njiv je naliv vso prst v doline odnesel; nekemu kmetu je celo njivo krompirja izkopal in v bližnji potok s prstjo vred odnesel ali pa s prstjo zasul. Ajda bode teško spet vstala. Bog se nas usmili! Vsled vednega dežja jel je gnjiti tudi krompir.

— (Iz mariborske okolice) se poroča, da je naliv 11. sept. veliko škode naredil, preplaval travnike in polja, odnesel rodovitno zemljo z brd itd.

— (Obiskovalcem Vrazove svečanosti) se s tem naznanja, da sta se v kavarni v Ormoži pozabili dve suknji in to: rjava suknja in temno sivi ogrtač. Dalje tudi en rjav in en bel solučnik.

Razne vesti.

* (Norec na drevesu.) V neke berlinske blaznici so čuvaji kakor navadno opoludne dne 5. t. m. peljali blazne ali norce na sprehod. Jednemu izmed blaznih, nekemu bivšemu kočijažu se pa posreči, da je ušel in splezal na visoko drevo. Prostor gori moral je biti posebno po njegovem okusu, kajti od veselja jel je kričati, da bi ga ljudje opazili. Njegovo kričanje opozorilo je tudi naposled čuvaje, ki so se zdaj zama trudili, da bi ga doli zvalili. Norec na drevesu se pa tudi pripravi na boj: odreže si debelo gorjačo, vihteč jo okolo glave. Ker ga z lepa nijso mogli pregovoriti, da bi šel z drevesa, pošljejo po brigalnico ter ga oblijejo z vodo. A tudi to nij pomagalo nego, ko so jeden trenutek ponehali z brizgljanjem, prosil je, naj nadaljujejo, ker mu to posebno godi. Čez četiri ure pa je dejal norec, da gre doli, če mu bodo ploskali, ko se bo z drevesa spuščal. Tako se je zgodilo in mej obćim odobravanjem prišel je zopet na tla, kjer so ga čuvaji vzeli v svojo sredo.

* (Najdaljši most celega sveta) je novi most čez reko Volgo, 17 vrst od Sistrana, ki je zdaj dodelan. Ta most je dolg 696 ruskih sežnjev (1 seženj ima 2.1335 m.) Zidati so ga pričeli l. 1877 v dan 17. avgusta ter velja 4.630.000 rubljev. 400.000 pudov železa so za ta most porabili (1 pod = 16.381 kg.) Most ima 13 kóz ter je na vsakej kózi 82.000 pudov teže. Načrt temu mostu je risal profesor Bebelovski. Nobena dežela na celem svetu nema takega mostu, kakor ga ima zdaj Rusija.

Dunajska borza 15. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72	gid.	65
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	"	70
Zlata rente . . .	88	"	60
1860 drž. posojilo . . .	131	"	90
Akcije narodne banke . . .	827	"	—
Kreditne akcije . . .	288	"	20

Tužl.

14. septembra:

Pri Slonu: Lechner iz Dunaja. — Harvalik iz Zadra. — Kircher iz Trsta. — Joscht iz Dunaja. — Feramb iz Gorice. — Kuntar iz Trbovlja. — Fischer iz Kamnika. — Pri Malidi: Fahr iz Kočevja. — Dr. Kopp iz Dunaja. — Lavrič iz Notranjskega. — Baldo iz Trsta. — Osteneker, Schedewy iz Dunaja.

London	118	"	20
Srebro	—	"	—
Napol.	9	"	40
C. kr. cekini	5	"	65
Državne marke	58	"	25

Učeneo

ki je izvršil vsaj četrti normalni razred, se sprejme v prodajalnico

Fridrik Homan-a,
(435—2) v Radovljico.

Matija Gerber

v Ljubljani na kongresnem trgu (Sternallee)
priporoča staršem in gospodom učiteljem

veliko zalogo šolskih knjig

za normalke in vse potrebno (439—2)
pisalno orodje.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežen zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenost, kislo podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slaz, zoper zlatenloč, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo,

črve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: lekar g. Josip Svoboda v Ljubljani na Prešimnem trgu; v Novem mestu lekar g. Dom. Rizzoli.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenici vtisnena beseda: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečaten z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—7)

Glavna zaloga v lekarni „zum Schutzengel“, C. Brady, Kremsier.

Osnovana l. 1848.

Dvorana za pohišje J. J. NAGLAS-A

(v Ljubljani na turjaškem trgu h. št. 7).

Velika zaloga

priprostega in elegantnega pohišja, prevzema tudi, da pošteno in točno obskrbi cela stanovanja s hišnim orodjem in dekorativnim, nadalje kopelščica in hotele, v Ljubljani in na deželi.

Pohišje oddaje proti jamstvu tudi na obroke.

Zabija ter odposilja se vse vrlo skrbno in troški zaračunajo se toliko, kolikor jih ima zaloga

(438—1)

Osnovana l. 1848.